

Ragnhild Andersen: Da det almindeligvis siges, at den, der tier, samtykker, vil jeg gerne for at forebygge, at tavshed fra vor side skal blive udlagt forkert, have lov at knytte nogle bemærkninger til den højtærede indenrigs- og boligministers redegørelse her i tinget i går.

Hvad angår det meget vigtige spørgsmål om boligbyggeriets størrelse i dette år og næste år, konstateredes det, at ministeren kunne bekræfte rigtigheden af det skøn, jeg anlagde, da jeg for en uge siden talte om samme emne, nemlig at boligbyggeriet for 1950s vedkommende kan anslås til ikke over 20 000 lejligheder. Ministeren tilføjede, at det måtte forventes, at boligproduktionen i 1951 ville nå samme højde. Jeg vil her understrege, at en så beskeden lejlighedsproduktion er katastrofal, hvis hensigten overhovedet er, at man vil bekæmpe bolignøden.

Jeg gjorde forleden opmærksom på, at byggeprogrammet for femåret 1946—1950 lød på 150 000 lejligheder, men at det i dette femår kun er lykkedes at få bygget ca. 75 000 lejligheder, altså kun halvdelen. Byggeprogrammet gik endda ud fra, at den årlige tilvækst i boligbehovet kunne ansættes til 14 000 lejligheder. Det er nu blevet meddelt mig, at det faktiske tal for denne tilvækst har været 18 000 lejligheder pr. år, sådan at vi skulle have bygget 90 000 lejligheder alene for at dække det nytillkommende boligbehov siden krigen. Når jeg for en uge siden udtalte, at vi antagelig står med et større boligbehov i 1950, end vi gjorde i 1945, kan jeg nu rette min udtalelse derhen, at herom hersker der overhovedet ingen tvivl. Det er på denne alvorlige baggrund, man skal se boligministerens talopgivelser og udsigterne for det kommende boligbyggeri.

Ministeren beskæftigede sig også med kapitalinvesteringen i boligbyggeriet og kom ind på en sammenligning mellem boligbyggeriet og andet byggeri, idet ministeren oplyste, at der for 1950 regnes med en investering på ca. 510 mill. kr. i boligbyggeri, 155 mill. kr. i erhvervsbyggeri, 60 mill. kr. i landbrugsbyggeri og 145 mill. kr. i offentligt byggeri. Disse tal skulle jo vise, at man særlig har opmærksomheden henvendt på boligbyggeriet.

Jeg er imidlertid i besiddelse af nogle tal, der belyser, at omsorgen for boligbyggeriet ikke er slet så resultatgivende i praksis. Tallene vedrørende opført etageareal i første halvdel af 1949 og første halvdel af 1950 for boligbyggeriets vedkommende er henholdsvis 887 000 m² og

748 000 m². For erhvervsbyggeriet er tallene henholdsvis 211 000 m² og 134 000 m² og for offentligt byggeri henholdsvis 194 000 m² og 224 000 m². Udviklingen fra 1949 til 1950 viser således et fald for boligbyggeri og erhvervsbyggeri, men en stigning for det offentlige byggeri, rådhusbyggeri m. m.

Ministeren kom senere i sin tale ind på overskridelserne af den offentlige långivning til det støttede byggeri, idet han oplyste, at bevillingssummerne vil blive overskredet med henvend 250 mill. kr., fordi de foran statslånene stående kredit- og hypotekforeningsprioriteter ikke har dækket de 50 pct. af anskaffelsværdien, men kun har udgjort ca. 30 pct., hvorfor ministeriet har måttet forhøje statslånene til dækning af det manglende beløb. Ministeren drog ingen konsekvens af denne udvikling. Det gøres der derimod i dag i en ledende artikel i dagbladet „Politiken“, hvori det hedder — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —:

„Enhver må forbløffes over en så enorm efterregning. Men den skyldes i første række den specielle situation, der er kommet til at foreligge, efter at kredit- og hypotekforeningerne ganske stille har ændret deres stilling til byggeriets finansiering, idet man lader staten overtage enhver tænkelig form for risiko — ja, endog et stykke af den utænelige —, og hytter sig selv med så lav en lånegrænse, at det er et spørgsmål, om det offentlige ikke gjorde klogest i at overtage al finansiering af lån i fast ejendom, i hvert fald hvor det gælder byernes boligejendomme.“

Det er naturligvis med glæde, mit parti konstaterer den nu vågnende erkendelse. Den var i hvert fald ikke tilstede, da mit parti for kun halvandet år siden her i tinget fremsatte forslag til ændring af byggestøtte-loven. Da det har interesse at se, hvad vi dengang foreslog, skal jeg citere dette lovforslags § 1:

„De i lov nr. 235 af 30. april 1946 om byggeri med offentlig støtte fastsatte bestemmelser om optagelse af prioriteter forud for statslån og med kommunegaranti for statslån bortfalder, idet statslån fremtidig ydes uden forudgående prioriteter og uden kommunegaranti til de i loven hidtil fastsatte maksimale lånegrænser for lån med kommunegaranti.“

Dette forslag blev fremsat af min partifælle, det daværende medlem fru Alvilda Larsen, den 16. marts 1949. Desværre lykkedes det ikke tingets ledelse at finde tid til at sætte forslaget til behandling her i